

Demokratin i Sverige

Datum: 2022-10-27

CIVIL
RIGHTS
DEFENDERS

Bakgrund & Genomförande

BAKGRUND

Undersökningen har genomförts av Novus på uppdrag av Civil Rights Defenders. Syftet med undersökningen är bland annat att undersöka om allmänheten upplever den svenska demokratin som hotad, om våra demokratiska grundprinciper är hotade och hur viktigt det är att bo i ett demokratiskt land.

RESULTAT

Resultaten levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader i rapporten (kön, ålder, utbildning och region) är i jämförelse mot totalen. *En signifikant skillnad innebär att ett värde i en undergrupp, t.ex. kön, avviker från totalvärdet i så stor utsträckning att det inte kan ses som slumpmässigt.*

Resultatet är efterstratifierat, dvs. i efterhand viktat mot kända populationstal i syfte att korrigera eventuella skevheter i stickprovet jämfört med målpopulationen.

GENOMFÖRANDE

Antal genomförda
intervjuer:
1002

Fältperiod 20-26 oktober
2022

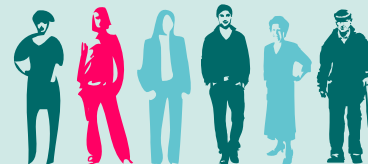
Deltagarfrekvens
bland de sökta
personerna:
61%

Deltagarfrekvensen är andelen av de sökta personerna som besvarat undersökningen. I denna undersökning var deltagarfrekvensen 61%.

Undersökningen är genomförd via webb-intervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, vilket garanterar representativa resultat. Detta innebär att resultaten är generaliserbara till den aktuella målpopulationen.

MÅLGRUPP

Svenska allmänheten

Ålder:
18-79 år

FELMARGINAL

Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Felmarginalens storlek beror på andelen som svarar samt antalet intervjuer som har genomförts. Nedan ses exempel på felmarginaler vid olika utfall i undersökningen:

Vid 1 000 intervjuer:
Vid utfall 20/80: +/- 2,5%
Vid utfall 50/50: +/- 3,2%

Vid 5000 intervjuer:
Vid utfall 20/80: +/- 1,1%
Vid utfall 50/50: +/- 1,4%

Kort sammanfattning

- Som föregående år är flest (93%) instämmande i att det är viktigt att landet de lever i är demokratiskt. Dock signifikant lägre än föregående år (93% 2022 jmf. 96% 2021). Bland de som inte instämmer är det yngre, 18-29 år och män som uppger detta i högre grad.
- En signifikant större andel (44%) är i år mer oroliga för att Sverige rör sig mot ett mer odemokratiskt land jämfört med 2021 (37%). Här uppger kvinnor, högutbildade samt tjänstemän i högre grad att de instämmer – även anställda inom den offentliga sektorn.
- Fler (40%) upplever att de demokratiska grundprinciperna har hotats det senaste året. Det är även här en signifikant ökning på 6 procentenheter från föregående år, som kvinnor, anställda inom den offentliga sektorn samt tjänstemän håller med om i högre utsträckning.
- 31 procent instämmer på det stora hela i att den svenska demokratin är hotad – 46 procent instämmer inte. Kvinnor instämmer i högre grad än allmänheten i stort.
- Ett signifikant antal fler tror att det hade varit positivt för Sverige om landet styrdes av en stark ledare istället för ett flertal politiska partier (31% 2022 jmf. 25% 2021). Kvinnor i 65-79 års ålder instämmer i signifikant högre utsträckning.

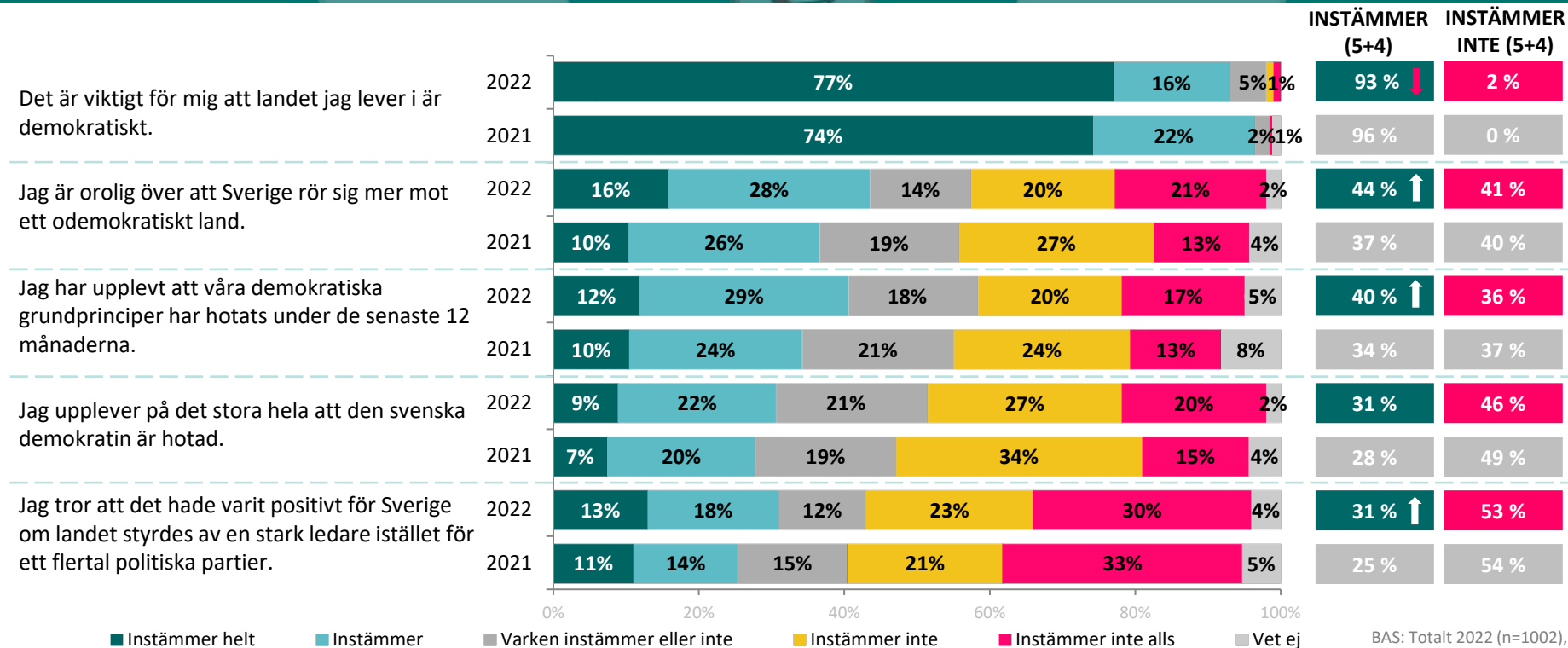
An aerial photograph of a group of people walking on a paved surface, overlaid with a teal color filter. The people are seen from above, and their long shadows are cast across the ground. The word 'Resultat' is written in white on the left side, underlined.

Resultat

Demokratifrågor

FRÅGA: Hur väl instämmer du i följande påståenden?

Signifikanta skillnader mellan åren visas med pilarna.
Rosa pil ner innebär en signifikant minskning.
Vit pil upp innebär en signifikant ökning.

BAS: Totalt 2022 (n=1002),
2021 (n=1007)

Signifikanta skillnader mot totalen

FRÅGA: Hur väl instämmer du i följande påståenden?

Det är viktigt för mig att landet jag lever i är demokratiskt

INSTÄMMER (93%)

- Kön: Kvinna (97%)
- Ålder: 50-64 år (96%), 65-79 år (98%)
- Man, 50-64 år (99%)
- Kvinna, 65-79 år (99%)
- Utbildning: Universitet (97%)
- Sysselsättning: Tjänsteman (97%)
- Sysselsättning: Pensionär (99%)
- Region: Mellansverige (98%)

INSTÄMMER INTE (2%)

- Ålder: 18-29 år (7%)
- Man, 18-29 år (14%)

Jag är orolig över att Sverige rör sig mer mot ett odemokratiskt land

INSTÄMMER (44%)

- Kön: Kvinna (51%)
- Kvinna, 30-49 år (56%)
- Utbildning: Universitet (50%)
- Sysselsättning: Tjänsteman (50%)
- Anställd inom offentlig sektor (53%)

INSTÄMMER INTE (41%)

- Kön: Man (48%)
- Ålder: 50-64 år (50%), 50-64 år (55%)
- Utbildning: Gymnasium (45%)
- Hushållsinkomst: 500k-799k (52%)
- Större städer och kommuner nära större stad (46%)
- Region: Mellansverige (47%), Västsverige (48%)

Jag har upplevt att våra demokratiska grundprinciper har hotats under de senaste 12 månaderna

INSTÄMMER (40%)

- Kön: Kvinna (46%)
- Ålder: 30-49 år (47%)
- Kvinna, 30-49 år (55%)
- Utbildning: Universitet (45%)
- Sysselsättning: Tjänsteman (46%)
- Anställd inom offentlig sektor (49%)

INSTÄMMER INTE (36%)

- Kön: Man (40%)
- Ålder: 18-29 år (47%)
- Man, 18-29 år (55%)
- Region: Västsverige (44%)

Jag upplever på det stora hela att den svenska demokratin är hotad

INSTÄMMER (31%)

- Kön: Kvinna (37%)
- Kvinna, 30-49 år (38%)
- Utbildning: Universitet (35%)
- Anställd inom offentlig sektor (37%)
- Hushållsinkomst: 300k-499k (45%)
- Partisynpat: S (53%)

INSTÄMMER INTE (46%)

- Kön: Man (50%)
- Ålder: 50-64 år (54%)
- Man, 18-29 år (56%), 50-64 år (61%)
- Hushållsinkomst: 500k-799k (54%), 800k- (54%)
- Region: Västsverige (58%)
- Partisynpat: M (75%), SD (62%)

Jag tror att det hade varit positivt för Sverige om landet styrdes av en stark ledare i stället för ett flertal politiska partier

INSTÄMMER (31%)

- Ålder: 65-79 år (45%), 50-79 år (38%)
- Kvinna, 65-79 år (54%)
- Utbildning: Grundskola (38%), Gymnasium (37%)
- Sysselsättning: Pensionär (43%)

INSTÄMMER INTE (53%)

- Ålder: 18-29 år (63%), 30-49 år (59%)
- Man, 30-49 år (60%)
- Utbildning: Universitet (61%)
- Region: Sydsverige (65%)

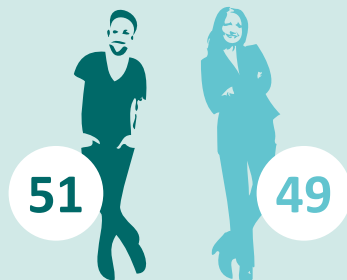

Bakgrundsfrågor

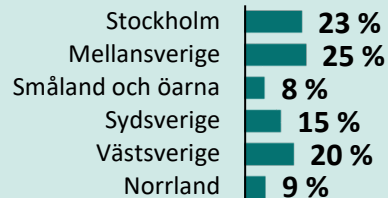

Bakgrund

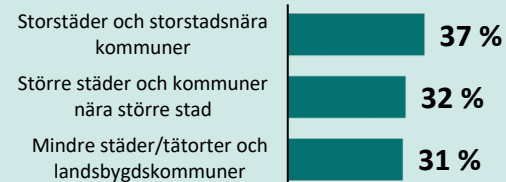
KÖN

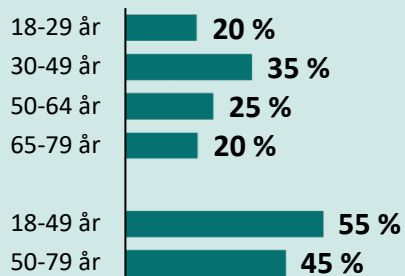
REGION

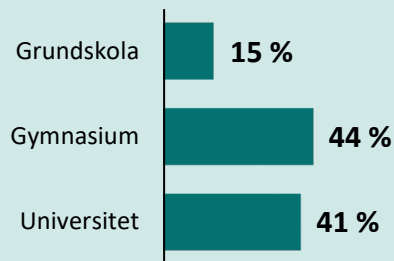
ORT

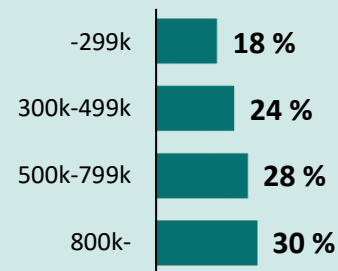
ÅLDER

UTBILDNING

HUSHÅLLSINKOMST

BAS: Totalt (n=1002)

Om Novus undersökningar

Begreppsförklaring

I Novus rapporter redovisar vi ofta skillnader mellan olika värden, något vi kallar för statistiskt säkerställda skillnader, statistiska signifikanser eller att något "inte är inom felmarginalen".

Konfidensgrad

Novus standard är 95% konfidensgrad, vilket innebär att det sanna värdet för populationen med 95% sannolikhet ligger inom det intervall som ges av stickprovets värde $\pm$ felmarginalen. Att använda 95% konfidensgrad motsvarar en signifikansnivå på 5%.

Vad är en felmarginal?

Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Exempelvis blir felmarginalen vid ett stickprov på 1000 individer, på 5% signifikansnivå, för följande utfall:

20/80: $\pm$ 2,5%

50/50: $\pm$ 3,2%

Är det statistiskt säkerställt?

Om en skillnad är större än felmarginalen är skillnaden statistiskt säkerställd. En statistiskt säkerställd skillnad mellan två olika värden innebär att det är en skillnad som troligen inte enbart kan förklaras av slumpen. Det som är säkerställt är således att det finns en skillnad, inte själva storleken.

Kort om kvalitet i webbpaneler

Novus Sverigepanel håller hög kvalitet. Vi genomför kontinuerligt kvalitetskontroller och valideringar av både panelen och de svar som paneldeltagarna ger.

I jämförande studier (andra webbpaneler) har vi konstaterat att panelisterna i Novus panel tar längre tid på sig för att svara på frågor och att det finns en logik i svaren (exempel: om man tycker om glass och choklad, då tycker man också om chokladglass). I de självrekryterade panelerna ser vi inte denna logik i samma utsträckning.

Vi ser också att våra panelister har ett mer "svensson-beteende" än självrekryterade paneler, där man i är bl.a. väldigt internetaktiv.

Novus panelister får i snitt 12 undersökningar per år, vilket är betydligt färre undersökningar än i många andra paneler, och ger en högre kvalitet i genomförandet. En annan mycket viktig kvalitetsaspekt är att ange deltagarfrekvens (svarsfrekvens) vilket är ett krav enligt samtliga branschorganisationer.

Några viktiga checkpoints när man genomför webbundersökningar i paneler:

- Panelen ska vara slumpmässigt rekryterad för att kunna spegla verkligheten.
- Undersökningsföretaget ska alltid kunna redovisa deltagarfrekvens för varje enskild undersökning.
- Panelisterna ska inte vara proffstyckare, dvs. få för många undersökningar. Får man fler än två per månad finns risken att man blir proffstyckare och svarar på undersökningen av fel skäl.
- Panelen ska skötas med ett bra panelmanagement avseende belöningar, validering av svar osv.
- Tid för fältarbetet (genomförandet av intervjuer) ska alltid redovisas och helst innehålla både vardagar och helgdagar.

Kort om Novus Sverigepanel

Novus Sverigepanel består av ungefär 50 000 paneldeltagare. Panelen är slumpmässigt rekryterad (man kan inte anmäla sig själv för att tjäna pengar eller för att man vill påverka opinionen) och är riksrepresentativ avseende ålder, kön och region i åldersspannet 18–79 år. Eventuella skevheter i panelstruktur avhjälpas genom att ett riksrepresentativt urval dras från panelen samt av att resultatet viktsas.

Vi vårdar vår panel väl genom så kallad panelmanagement. Det innebär bland annat att vi ser till att man inte kan delta i för många undersökningar under en kort period, inte heller i flera liknande undersökningar. Vi har också ett system för belöningar till panelen.

Undersökningsgenomförande

Ett urval ur panelen dras. Dessa får en inbjudan till undersökningen via e-post. Inbjudan innehåller information om hur lång tid undersökningen tar att besvara, sista svarsdatum samt en länk som man klickar på för att komma till frågeformuläret. Man kan besvara alla frågor på en gång alternativt göra paus och gå tillbaka till frågeformuläret vid ett senare tillfälle.

När datainsamlingen är klar påbörjas databearbetningen. Därefter produceras tabeller och en rapport sammanställs.

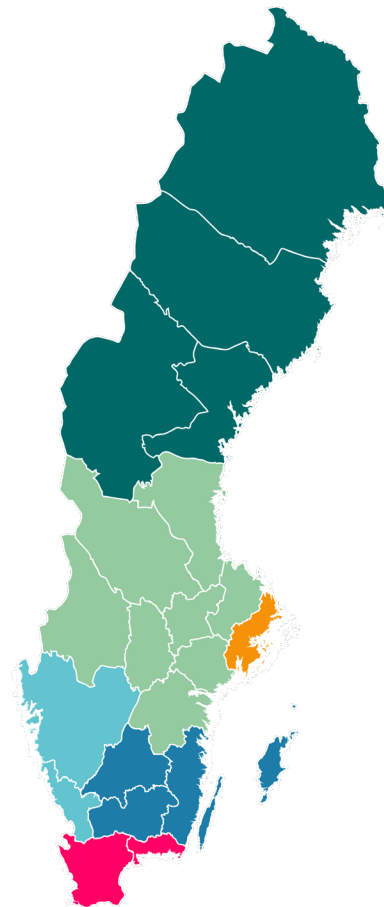
Fråga gärna efter mer
information kring vårt
panelmanagement!

Regioner

Regionindelning

- Norrland
- Mellansverige
- Stockholm
- Västsverige
- Småland och öarna
- Sydsverige

Kort om Novus kommungruppsindelning

I rapporten redovisas signifikanta skillnader för tre huvudgrupper av kommuner; storstäder och storstadsnära kommuner, större städer och kommuner nära större stad samt mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner. Novus använder SKR:s kommungruppsindelning från 2017.

A. STORSTÄDER OCH STORSTADSNÄRA KOMMUNER

- A1. Storstäder - kommuner med minst 200 000 invånare i den största tätorten.
- A2. Pendlingskommun nära storstad – kommuner med minst 40% utpendling till arbete i en storstad eller storstadsnära kommun.

B. STÖRRE STÄDER OCH KOMMUNER NÄRA STÖRRE STAD

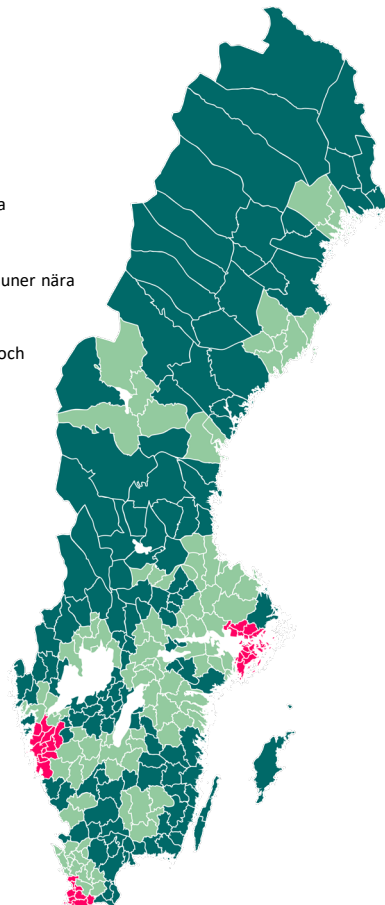
- B3. Större stad - kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.
- B4. Pendlingskommun nära större stad - kommuner med minst 40% utpendling till arbete i en större stad.
- B5. Lågpendlingskommun nära större stad – kommuner med mindre än 40% utpendling till arbete i en större stad.

C. MINDRE STÄDER/TÄTORTER OCH LANDSBYGDSKOMMUNER

- C6. Mindre stad/tätort - kommuner med minst 15 000 men mindre än 40 000 invånare i den största tätorten.
- C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort - kommuner med minst 30% ut- eller inpendling till mindre ort.
- C8. Landsbygdskommun - kommuner med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten, lågt pendlingsmönster (mindre än 30%).
- C9. Landsbygdskommun med besöksnäring - landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring, d v s antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/ hotell/ restaurang i förhållande till invånarantalet.

Kommungruppsindelning, huvudgrupper

- Storstäder och stadsnära kommuner
- Större städer och kommuner nära större stad
- Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

Publiceringsregler

Novus varumärke är en garant för att en undersökning har gått rätt till och att slutsatserna kring densamma är korrekta utifrån målet med undersökningen.

Enligt internationella branschregler (ESOMAR) är Novus som undersökningsföretag ansvariga för att våra undersökningar tolkas rätt vid första publicering.

ESOMAR²²
Corporate

För att säkerställa att våra undersökningar presenteras på ett korrekt sätt ber vi alltid att få se den text som skrivs med syfte att publiceras där Novus undersökningar omnämns.

Novus förbehåller sig rätten att korrigera felaktiga siffror och tolkningar som har publicerats.